

УДК 623.74“20”(091)
ГОРДІЙЧУК І.В.

ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ ЗАСТОСУВАННЯ ЗАСОБІВ ПОВІТРЯНОГО НАПАДУ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ ОЗБРОЄННЯ ТА ВІЙСЬКОВОЇ ТЕХНІКИ

У статті комплексно проаналізовано особливості застосування сучасних засобів повітряного нападу. Доведено, що високоточна авіаційна зброя стає все більш ефективним засобом ураження військ та об'єктів інфраструктури сьогодення. Визначено важливу роль радіоелектронної боротьби та застосування безпілотних літальних апаратів в успішному веденні бойових дій.

Ключові слова: повітряні засоби нападу, радіоелектронна боротьба, безпілотні літальні апарати, авіаційна розвідка, локальні війни.

Постановка та актуальність проблеми. Слід відзначити, що наприкінці ХХ – на початку ХХІ століття відбулися значні зміни в поглядах на теорію і практику підготовки та ведення бойових дій з'єднаннями, частинами і підрозділами всіх родів військ і спеціальних військ. Зокрема, з'явилася й набула розвитку нова перспективна тактика дальнього (дистанційного) вогневого бою, яка передбачає завдати рішучої поразки противнику з використанням насамперед авіації, ракетних військ і артилерії в поєднанні з електронним придушенням, без прориву підготовленої оборони й затяжних ближніх боїв тощо [1, 30].

Військові аналітики погоджуються із думкою, що характерною рисою військових дій у ХХІ ст. буде прагнення протидіючих сторін до панування у всіх сферах, а саме у космічній, інформаційній та радіоелектронній. Водночас для вирішення вогневих, розвідувальних, управлінських та навігаційних завдань в інтересах оперативної і навіть тактичної ланки будуть застосовуватися різноманітні сили

Гордійчук Ігор Володимирович, Академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, м. Львів.

© Гордійчук І.В., 2012

і засоби повітряного нападу, що дозволить здійснити комплексний вплив на війська противника на всю глибину їх бойового порядку. Все це вимагає активізації зусиль щодо створення ефективних сил і засобів протиповітряної оборони військ, пошуку організаційних форм їх комплексного застосування та нових способів захисних дій [2, 21].

Увага, яка приділяється в наш час розвитку засобів повітряного нападу (ЗПН) у розвинених країнах світу, а також досвід їх бойового застосування свідчать: повітряний простір стає головним театром військових дій. Удари з повітря по життєво важливих об'єктах та угрупованнях військ противника набувають найдієвішої форми досягнення успіху та впливають не тільки на процес, але й на результат війни загалом. Тому дослідження даної тематики в контексті реформування Збройних Сил України безперечно актуальне.

Отже, *метою* автора є показати особливості сучасної тактики застосування засобів повітряного нападу та способи їхньої протидії.

Методологічний інструментарій дослідження склали такі методи історичної науки, як історико-хронологічний метод, історико-порівняльний метод, системно-структурний, а також загально дидактичні методи аналізу та синтезу, дедукції та індукції.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Цій науковій проблематиці присвячено певну кількість праць [1; 2; 3], однак з огляду на високу динаміку сучасних збройних конфліктів та інтенсивне застосування авіації, швидку зміну форм і методів її дії, дана тема потребує активної уваги з боку науковців.

Досвід локальних війн наприкінці ХХ ст. доводить, що у боротьбі з угрупованням військ протиповітряної оборони активну участь брали всі наявні сили і засоби противника (артилерія, ракетні війська, армійська авіація, засоби радіоелектронного придушення тощо). Авіація нападника, яка часто мала багатократну перевагу у силах щодо авіації сторони, яка боронилась, намагалась покласти край усім її спробам надати підтримку угрупованням військ протиповітряної оборони. Поразка з'єднанням Сухопутних військ завдавалась засобами повітряного нападу лише після розгрому протиповітряного угруповання. Малорухомі зенітні

ракетні комплекси того часу були не здатні здійснювати ефективну боротьбу з новими (на той час) засобами повітряного нападу, які отримали можливість уражати такі засоби, а самі не зазнавали значних втрат. Тобто, склалась ситуація, коли з початком воєнного конфлікту повітряний ворог зосереджував свої основні зусилля на придушення військ та сил ППО, а вони водночас прагнули надійно захистити від ударів війська та об'єкти.

Отже, загальновійськовий характер боротьби з сучасними засобами повітряного нападу та застосування противником високоточної зброї обумовили докорінні зміни у змісті та способах провадження протиповітряного бою. На нашу думку, варто розглянути головні чинники, які визначили розвиток та удосконалення сучасного захисту від ударів з повітря.

По-перше, в наш час підвищилась ефективність застосування військової авіації внаслідок створення нових інформаційно-пошукових, прицільно-навігаційних і цифрових керуючих систем, а також нових засобів ураження. Удосконалення комплексів бортових систем і засобів ураження забезпечило: цілодобовість і всепогодність використання та автономність ведення бойових дій; автоматизований пошук, виявлення, розпізнавання цілей і використання озброєння; автоматизацію процесів цілевказання, цілерозподілу й обміну даними з іншими літаками та пунктами керування; багатоканальність застосування зброї та всеракурсний обстріл цілей; високу точність наведення на цілі в умовах протидії противника; застосування значної номенклатури засобів ураження, серед них високоточної зброї, яка має високу роздільну здатність і дає змогу уражати точкові, малорозмірні та дуже захищені цілі; одночасну атаку повітряних цілей і наземних об'єктів [3, 26].

Водночас збільшилась відстань вогневого впливу ударної авіації на наземні об'єкти. Поширився діапазон швидкостей польоту, зросли радіуси маневрів літаків і зони можливих атак винищувачів-бомбардувальників. Це призвело до зміни бойових порядків авіації та параметрів повітряного і протиповітряного боїв, що ускладнило здійснення взаємодії засобів протиповітряної оборони (зенітно-ракетних комплексів, ствольної зенітної артилерії та винищувальної авіації) [4, 25].

Захист військ від ударів з повітря ускладнюється й тим, що сучасна авіація під час виконання бойових завдань застосовує високоточну зброю як проти частин і підрозділів Сухопутних військ, так й проти сил і засобів їх Протиповітряної оборони. Високоточна зброя (боеприпаси точного прицілювання) – це керована зброя (ракети, авіабомби), ефективність якої досягається головним чином за рахунок влучного потрапляння у ціль. Сучасна високоточна зброя здатна уражати цілі в радіусі 1–5 м у діаметрі [5, 233].

Найбільш досконалими зразками елементів високоточної зброї є керовані ракети класу “повітря – земля”. Крім того, у безпосередній боротьбі з ППО Сухопутних військ важливе місце посідають керовані протирадіолокаційні ракети.

Варто підкреслити, що аналіз результатів локальних війн та збройних конфліктів, в яких брали участь Збройні сили США та Об'єднані збройні сили НАТО в останнє десятиліття ХХ і на початку ХХІ ст., у тому числі конфліктів у зоні Перської затоки, на Балканах, в Афганістані та Іраку, а також характер спрямованості оперативної та бойової підготовки коаліційних військ свідчать про те, що радіоелектронна боротьба (РЕБ, або згідно з термінологією НАТО радіоелектронна війна) трансформується в один із основних елементів сучасних війн. РЕБ, як основа протистояння з системами бойового управління противника, набуває статусу невід'ємної частини збройного протистояння будь-якого масштабу [6–11].

Згідно з визначенням спеціалістів військової справи США, завданнями засобів радіоелектронного придушення під час провадження операцій Сухопутних військ буде наступне: наведення на ціль високоточної зброї та зброї спрямованої енергії; ураження, придушення, знищення, руйнування і вивід з ладу засобів розвідки, навігації, спостереження; ураження, знищення та руйнування засобів, вузлів, центрів та органів зв'язку управління військами і зброєю, а також об'єктів, бойової техніки та систем зброї [10, 17–18].

Варто нагадати, що вже під час Другої світової війни для своєчасного виявлення літаків противника та наведення на них зенітної артилерії почали застосовувати нові засоби – радіолокаційні станції (РЛС), що відразу ж

дозволило істотно удосконалити ефективність захисту від ударів з повітря. У свою чергу, розпочався пошук засобів нейтралізації РЛС, що призвело до розробки та виробництва станцій перешкод для літаків, а також апаратури встановлення так званих пасивних перешкод у вигляді скидання металізованих стрічок-диполів, які “осліплювали” екрани РЛС, порушуючи їх нормальну роботу.

Збільшення висоти та дальності ураження літаків зенітною артилерією змушувало підвищувати висоту польоту авіації, а це, своєю чергою, під час використання оптичних прицілів, ускладнювало розвідку цілей та їх прицільне бомбардування, особливо у складних метеоумовах та вночі. З метою подолання цієї проблеми в авіації з’явилися бортові РЛС, призначені не тільки для забезпечення навігації та провадження повітряного бою, але й для прицільного бомбардування вночі та складних метеоумовах. Для порушення роботи бортових РЛС та зриву прицільного бомбардування з їх використанням в умовах, коли інших зенітних засобів з більш високими характеристиками не було, були створені спеціальні станції перешкод щодо пригнічення бортових РЛС за допомогою шумових та імітаційних перешкод у широкому діапазоні частот. Проте радикальне протистояння між авіацією та засобами ППО виникло з появою зенітно-ракетних засобів і комплексів як стаціонарних, так і пересувних, здатних діяти та захищати не тільки важливі державні і військові об’єкти, але й угруповання військ. Водночас різко підвищилися зони ураження (висота та дальність стрільби), а головне – ефективність ураження цілей. Для наведення (самонаведення) ракет на літаки противника почали використовувати не тільки РЛС широкого спектра частот, але й ракети з інфрачервоними (тепловими) головками самонаведення.

У цих умовах, як реакція на виклик розвитку засобів ППО, в авіації також відбуваються докорінні зміни. Створюються літаки і вертольоти з оптимальною конфігурацією з метою зменшення їх теплового контрасту. Всі бойові та військово-транспортні літаки і вертольоти обладнуються апаратурою РЕБ, у доповнення до бортових станцій активних перешкод встановлюються автомати викиду теплових перешкод-пасток, прилади сигналізації пуску зенітних ракет

щодо здійснення своєчасного маневру літака та інша апаратура РЕБ. Створюються ракети “повітря–земля” з головками самонаведення на радіопромінь РЛС, а також спеціальні літаки – встановлення перешкод, які під час польоту, придушують радіоелектронні засоби противника. Отже, сьогодні РЕБ охоплює всі галузі радіолокації, радіозв’язку, інфрачервоної, оптико-електронної техніки в системах управління військами та зброєю. Різко зріс енергетичний потенціал засобів встановлення перешкод. Панування в ефірі зробилось однією із необхідних умов перемоги у протиповітряному бою [12, 14–20].

Таким чином, аналіз досвіду застосування бойової авіації дозволяє зробити висновок: елементи радіоелектронної боротьби (знищення літаків, безпілотних засобів розвідки та радіоелектронної боротьби в повітрі, радіоелектронний захист зенітних комплексів та систем управління, протидія технічним засобам розвідки противника) набирають такої ж ваги у протиповітряному бою, як зенітний вогонь і маневр.

Варто нагадати, що невід’ємними елементами оперативно-тактичного шиккування засобів повітряного нападу під час масованих ударів сьогодні вважають: літаки далекого радіолокаційного виявлення (ДРЛВ) та управління, розвідувально-ударні комплекси (РУК), дистанційно-керовані літальні апарати (ДКЛА), крилаті ракети, носії високоточних засобів ураження (керовані ракети, авіабомби).

Слід підкреслити, що статусу важливої складової переваги у повітрі в наш час набула радіолокаційна повітряна розвідка, основними об’єктами якої в інтересах панування у повітрі є чинні засоби протиповітряного захисту, повітряні пункти управління засобами повітряного нападу та управлінські системи протиповітряної оборони, розвідувальні літальні апарати, літаки РЕБ, повітряні носії ядерної та високоточної зброї, а також ударні елементи ракетної високоточної зброї середньої та великої дальності. Саме тому провідні з військового погляду країни приділяють особливу увагу розвитку засобів повітряної радіолокаційної розвідки.

Слід відзначити, що зона огляду, яка переглядається бортовими засобами літаків-розвідників, що пілотуються,

складає щодо видової розвідки 150 км, радіолокаційної – 250 км, радіо- та радіотехнічної – майже 300 км. Проте можливості літаків-розвідувальників обмежені не тільки радіусом дії апаратури, але й висотою, з якої здійснюється огляд земної поверхні. Тому для детальної видової оптико-електронної та фоторозвідки або для розвідки об'єктів в оперативній глибині літакам необхідно здійснювати польоти над територією противника, що може призвести до їх ураження вогнем ЗРК [13, 31].

Бойове застосування авіації країн НАТО в локальних конфліктах показало, що здійснення повітряної розвідки ускладнилось достатньо добре організованим маскуванням військової техніки, наявністю хибних позицій мобільних засобів ППО, розосередженням основних сил у складних умовах місцевості, а також несприятливими метеоумовами. Тому вимогою часу була організація тривалого регулярного спостереження за противником на території бойових дій. Загрози можливих втрат особового складу авіації, а також вартісних літальних апаратів, що пілотуються, обумовили необхідність використання комплексів, які за своїми можливостями впритул наблизились до літаків-розвідувальників – безпілотним літальним апаратам (БПЛА). Їх специфічні бойові здібності та якості зробили значний вплив на бойові дії військових формувань.

Саме тому в останні роки намітилась тенденція надавати переваги вирішення завдань повітряної розвідки безпілотним літальним апаратам, здатним гарантувати багаторакурсне, різномасштабне, тривале, безперервне спостереження за об'єктами противника у визначеному районі та пересуватися далеко за межею фронту [13–16].

Значний інтерес у збройних силах провідних країн світу до БПЛА пояснюється тим, що за їх допомогою у масштабі часу, який наближається до реального, забезпечується виконання таких вимог: ведення всіх видів розвідки у глибину бойових порядків супротивника; контроль за переміщенням військ та окремих об'єктів; визначення цілей для ураження та їх підсвічування; ураження цілей; контроль за результатами ураження цілей. Традиційні засоби і сили наземної та повітряної розвідок не гарантують

виконання цих вимог у повному обсязі. До того ж, обидва типи розвідки пов'язані з великим ризиком для життя залученого особового складу [17, 39].

На початку 2004 р. збройні сили 41 держави експлуатували майже 80 типів безпілотних літальних апаратів, призначених переважно для вирішення розвідувальних завдань. ВПС США мають на озброєнні стратегічний висотний розвідувальний апарат RQ-4 “Глоубал Хоук” (Global Hawk) та продовжують удосконалювати середньовисотний БПЛА оперативного призначення MQ-1 “Предатор” (Predator) і його модифікацію – MQ-9 “Предатор-В”, тактичний розвідувальний БПЛА RQ-8A “Файрскаут” (Fire Scout) тощо [13, 32].

Стратегічні БПЛА великої тривалості польоту використовуються командуванням Об'єднаних видів збройних сил на театрі військових дій в спеціальних операціях та щодо спостереження за районами локальних конфліктів. Такі БПЛА розробляються для застосування на середніх (до 4000 м) та стратосферних (до 20 000 м) висотах. Радіус їх дії – 5000 км та більше під час перебування в районі розвідки до 48 годин. Розвідувальна інформація надається у масштабі реального часу [18, 38].

Тактичні БПЛА призначені для батальйонних, бригадних, дивізійних та корпусних ланок управління. Їх радіус дії – до 300 км, тривалість польоту у визначеному районі – до 4 годин. Система управління та зв'язку гарантує надання інформації в масштабі реального часу. Вони відрізняються невеликими геометричними розмірами, отож їх важко виявити за допомогою радіолокаторів [13, 32].

Варто підкреслити, що військові експерти прогнозують у найближчому часі використання БПЛА як носіїв ядерної та високоточної зброї, тобто створення ударних БПЛА, тому що вони, як правило, набагато дешевше винищувачів-бомбардувальників і навіть штурмовиків. У результаті надходження на озброєння Об'єднаних збройних сил НАТО перспективних БПЛА, призначених для пригнічення ППО противника, з'явиться можливість звільнити до 20% пілотованих літаків, які під час здійснення повітряної операції на Центрально-Європейському театрі бойових дій повинні вирішувати завдання з пригнічення та вогневого ураження наземних об'єктів [19, 6].

На думку американських військових фахівців, на початку будь-якого конфлікту, коли система ППО противника ще боездатна, найбільш ефективно пригнітити її (особливо РЛС та засоби радіоелектронних систем пунктів управління) здатні лише ударні БПЛА UCV (Unmanned Combat Vehicle). Такі апарати будуть входити до складу першого ешелону оперативного-тактичного шиккування засобів повітряного нападу в масованому ракетно-авіаційному ударі і застосовуватись перед крилатими ракетами та пілотованими літаками. Ударні БПЛА більш ефективні, ніж крилаті ракети великої дальності, для ураження високочувствувальних цілей через малий проміжок часу між ухвалою рішення на атаку цілі та її ураженням. Такі БПЛА повинні гарантувати виявлення, ідентифікацію та ураження пріоритетних наземних стаціонарних і мобільних цілей, вогневе пригнічення активних засобів системи ППО противника, а також здійснення боротьби з повітряними цілями, серед них з крилатими та балістичними ракетами на активній ділянці траєкторії їх польоту. Планується, що до 2015 р. засоби ВПС США, призначені для завдання ударів по наземних цілях, розташованих на великій відстані, повинні на 30% складатись із безпілотних апаратів [13, 35].

Новою важливою та складною проблемою в теорії та практиці боротьби за панування в повітряно-космічному просторі постала проблема ефективної боротьби з сучасними зразками крилатих ракет повітряного та морського базування середньої та великої дальності, тому що вони вважаються найбільш загрозливими цілями і є зброєю перших ударів для роззброєння, під час яких застосовуються масовано на широкому чи вузькому фронті, або поодинокі та групами [20, 43; 21, 31].

З метою відволікання від крилатих ракет сил і засобів ППО можуть використовуватись демонстративні групи літаків, які мають на борту безпілотні хибні цілі. Наприклад, під час війни в зоні Перської затоки вони імітували політ крилатих ракет на відволікаючих напрямках, що істотно ускладнювало повітряну ситуацію. Дії крилатих ракет забезпечувалися також спеціально призначеними літаками – поставниками перешкод. Аналіз військових

конфліктів доводить, що крилаті ракети, у першу чергу, використовувались для завдання ударів найважливішим активним засобам ППО, засобам розвідки та управління, аеродромам, вузлам зв'язку, нафтопереробним підприємствам, найважливішим військово-промисловим підприємствам та життєво важливішим об'єктам енергетики, вузлам комунікацій. Для знищення об'єктів під час удару застосовувалось від 2–3 до 6–8 крилатих ракет, залежно від важливості, живучості та площини цих об'єктів. Водночас підліт крилатих ракет до об'єктів ударів здійснювався у мінімальний час [22, 29].

Висновки. Таким чином, аналіз локальних війн і воєнних конфліктів останніх десятиліть, здійснений з урахуванням застосування сучасних систем озброєння, свідчить, що їх найбільш характерною рисою був перехід від контактних форм бойових дій, в яких головну роль відігравали наземні загальновійськові угруповання військ, до так званих безконтактних, де панували повітряні засоби нападу, а також високоточна зброя різних видів.

1. *Герасименко В.П.* Развитие тактики на основе опыта локальных воен и вооруженных конфликтов / В.П. Герасименко, И.С. Цибулько, А.И. Андросов // Наука и оборона. – 2004. – № 3. – С. 29–32.
2. *Кадюк В.К.* Система защиты войск: проблемы создания / В.К. Кадюк // Военная мысль. – 2003. – № 5. – С. 21–27.
3. *Харченко О.В.* Тенденции развития военной авиации на початку XXI столетия / О.В. Харченко // Наука и оборона. – 2003. – № 4. – С. 23–30.
4. *Неупокоев Ф.К.* Современный противовоздушный бой: его особенности и способы проведения / Ф.К. Неупокоев // Военная мысль. – 1986. – № 10. – С. 23–30.
5. Военный энциклопедический словарь. – М.: Эксмо, 2007. – 1024 с.
6. *Лебедев Ю.В.* Война в зоне Персидского залива: уроки и выводы / Ю.В. Лебедев, И.С. Лютов, В.А. Назаренко // Военная мысль. – 1991. – № 11–12. – С. 109–117.
7. *Палий А.И.* Борьба с системами боевого управления в операции вооруженных сил НАТО / А.И. Палий // Военная мысль. – 1992. – № 4. – С. 70–76.
8. *Афинов В.* Эволюция авиационных средств РЭБ и их применение в вооруженных конфликтах / В. Афинов // Зарубежное военное обозрение. – 1998. – № 3. – С. 33–41.

9. *Новичков Н.* Подавление системы ПВО Ирака в операции “Буря в пустыне” / Н. Новичков, Л. Галин // Зарубежное военное обозрение. – 1991. – № 9. – С. 29–33.
10. *Печуров С.Л.* “Союзническая сила” агрессора: особенности военной акции против Югославии в 1999 году / С.Л. Печуров // Военно-исторический журнал. – 2009. – № 3. – С. 15–19.
11. *Свиридов А.* Некоторые особенности операции “Свобода Ираку” / А. Свиридов // Зарубежное военное обозрение. – 2003. – № 4. – С. 2–7.
12. *Иванов И.* Содержание и роль радиоэлектронной борьбы в операциях XXI века / И. Иванов, И. Чадов // Зарубежное военное обозрение. – 2011. – № 1. – С. 14–20.
13. *Абрамов А.В.* Перспективы развития средств воздушного нападения как объектов радиолокационного обнаружения / А.В. Абрамов // Военная мысль. – 2008. – № 1. – С. 31–35.
14. Разведывательные беспилотные летательные аппараты США // Иностранная печать. Серия “Технические средства разведывательных служб капиталистических государств”: Инф. бюл. ВИНТИ. – 1998. – № 6. – С. 14–22.
15. *Дуда В.* Беспилотные разведывательные аппараты / В. Дуда, В. Тарарин // Зарубежное военное обозрение. – 1987. – № 9. – С. 21–24.
16. Разведывательные и разведывательно-ударные БПЛА зарубежных стран // Иностранная печать. Серия “Технические средства разведывательных служб капиталистических государств”: Инф бюл ВИНТИ. – 1998. – № 10. – С. 7–19.
17. *Кутовий О.П.* Тенденції розвитку безпілотних літальних апаратів / О.П. Кутовий // Наука і оборона. – 2000. – № 4. – С. 39–47.
18. *Балько Ю.* Беспилотники НАТО в локальных конфликтах / Ю. Балько // Военный парад. – 2008. – № 1. – С. 38–39.
19. *Исламов В.* Небо заполняют летающие роботы / В. Исламов // Независимое военное обозрение. – 2004. – 27 августа (№ 32). – С. 6.
20. *Маначинский А.* Военный аспект операции “Лис пустыни” / А. Маначинский // Арсенал XXI века. – 1999. – № 1. – С. 36–43.
21. *Краснов А.* Применение крылатых ракет и борьба с ними истребителями ПВО / А. Краснов, Н. Бессараб // Зарубежное военное обозрение. – 1995. – № 6. – С. 30–33.
22. *Дейнега А.* Борьба с крылатыми ракетами / А. Дейнега, А. Загорка, В. Кочетков // Арсенал XXI века. – 2000. – № 1. – С. 28–30.

Надійшла до редколегії 28.10.2012 р.

Рецензент: *В.Г. Яровий*, кандидат історичних наук, Академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, м. Львів.

Гордийчук И.В.

ОСНОВНЫЕ ТЕНДЕНЦИИ ПРИМЕНЕНИЯ СРЕДСТВ ВОЗДУШНОГО НАПАДЕНИЯ НА СОВРЕМЕННОМ ЭТАПЕ РАЗВИТИЯ ВООРУЖЕНИЯ И ВОЕННОЙ ТЕХНИКИ

В статье комплексно проанализированы особенности применения современных средств воздушного нападения. Доказано, что высокоточное авиационное оружие становится все более эффективным средством поражения войск и объектов инфраструктуры настоящего. Определена важная роль радиоэлектронной борьбы и применения беспилотных летательных аппаратов в успешном ведении боевых действий.

Ключевые слова: воздушные средства нападения, радиоэлектронная борьба, беспилотные летательные аппараты, авиационная разведка, локальные войны.

Hordiichuk I.

MAJOR TRENDS OF AIR ATTACK AT THE PRESENT STAGE OF DEVELOPMENT OF ARMAMENT AND MILITARY EQUIPMENT

The article comprehensively analyzes the features of employment of modern air attack means. It is proved that today high precision aerial weapons are becoming a more effective means of troops and infrastructure destruction. Important role of electronic warfare and the use of unmanned aircraft in the successful conduct of combat actions have been defined.

Key words: aerial means of attack, electronic warfare, drones, aircraft reconnaissance, local wars.